

Д. І. Хоменкоаспірант кафедри публічного управління та адміністрування
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ У БУДІВНИЦТВІ

У статті розкрито методичні засади дослідження механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві з урахуванням інституційних, нормативно-правових і економічних чинників. Встановлено, що ефективне управління інвестиційною діяльністю у будівельній галузі передбачає узгодження стратегічних цілей державної політики з механізмами інституційного впливу. З'ясовано, що держава виконує багатофункціональну роль у процесі реалізації інвестиційної політики у будівництві, виступаючи як законодавець, інвестор, контролер, кредитор та замовник. Наголошено на важливості формування сприятливого інвестиційного середовища, яке базується на стабільності, прогнозованості та правовій визначеності. Підкреслено, що розвиток будівельної галузі потребує комплексного оновлення інструментарію державного регулювання з урахуванням адаптивних технологій управління. Констатовано, що ефективність інвестиційної політики у будівництві значною мірою залежить від інтеграції фінансових, правових і адміністративних механізмів, які забезпечують реалізацію пріоритетних напрямів розвитку. Визначено, що ключовими інструментами державного впливу є бюджетні трансферти, гарантії, механізми цінового регулювання, а також стандартизація та сертифікація будівельної продукції. Зауважено на актуальності концептуалізації механізмів управління як єдиної цілісної системи, що охоплює інституційну, ресурсну та регуляторну складові. Уточнено, що побудова інтегральної моделі управління інвестиціями має враховувати макроекономічні умови, просторові особливості та стратегічні пріоритети держави. Окреслено доцільність впровадження спеціалізованих економічних методик для зниження вартості будівництва, прискорення реалізації інвестиційних проектів і підвищення ефективності використання ресурсів. Аргументовано необхідність вдосконалення підходів до оцінювання ефективності механізмів управління з позицій результативності, стійкості та адаптивності інституційної системи. Акцентовано увагу на важливості розвитку малого та середнього бізнесу в будівельній галузі як чинника диверсифікації джерел інвестицій і зниження рівня монополізації. Підтверджено, що стратегія державної інвестиційної політики у будівництві має бути зорієнтована на інноваційний розвиток, інфраструктурну модернізацію та залучення зовнішнього капіталу. Узагальнено, що методичний підхід до аналізу механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві повинен забезпечити ефективне балансування між інтересами держави, інвесторів і споживачів, сприяти реалізації сталого розвитку та посиленню економічної безпеки країни.

Ключові слова: державне управління, інвестиційна політика, будівництво, механізми управління, методичний підхід.

Постановка проблеми. В умовах перетворень соціально-економічного середовища України важливого значення набуває удосконалення системи державного управління інвестиційної діяльності у сфері будівництва, що визначається її провідною роллю у формуванні просторової стійкості, оновленні об'єктів інфра-

структури та покращенні добробуту населення. Проте чинні інструменти впливу часто мають несистемний характер, демонструють низьку гнучкість до новітніх умов та обмежену координацію між відповідальними структурами. Це зумовлює необхідність проведення глибокого методичного дослідження та модернізації під-

ходів до управлінських рішень, що мають ґрунтуватися на цілісному, інноваційно спрямованому підході з урахуванням особливостей галузі, поточної економічної моделі та принципів сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій засвідчує значну увагу дослідників до проблематики державного управління інвестиційною політикою у сфері будівництва. Зокрема, О. Непомнящий та С. Шостак структурно розглядають базові теоретичні положення щодо понять «механізми», «державне управління» та «інвестиційна політика» [1]. У публікації В. Прохорової та С. Мурашникової запропоновано новий підхід до державного регулювання інвестиційної діяльності на основі ризик-превентивної методології [2]. Дослідження М. Мурашка та Д. Сотнікова зосереджене на сучасних умовах реалізації інвестиційних процесів у будівельному секторі. Проте аспект державного управління розкрито поверхнево, а методологічний підхід залишається недостатньо сформульованим [3]. У роботі Т. Нахкура простежується послідовний аналіз політики державного регулювання інвестицій у будівництві з акцентом на оцінці її ефективності [4]. Ю. Прав у своєму дослідженні логічно структурує понятійний апарат державного регулювання галузі будівництва, зіставляючи теоретичні засади з практичним досвідом [5]. Колективна монографія під редакцією В. Омеляненка пропонує системний інноваційний підхід до політики відновлення країн після збройних конфліктів. Однак аспекти державного управління інвестиційною політикою у будівництві висвітлено опосередковано [6]. У статті В. Смієсової, Н. Федорової та В. Побиви окремий аспект приділено механізмам державного управління інвестиціями [7]. О. Марушева, Ю. Прав та Д. Барзилович у своєму дослідженні системно розкривають концептуальні підходи до державного регулювання соціально-економічних відносин у будівництві [8]. У роботі В. Шведун та Г. Грень акцентовано увагу на державній інноваційній політиці у контексті вдосконалення інвестиційно-будівельного комплексу [9]. Публікація Ю. Пинди присвячена аналізу державної підтримки розвитку підприємств будівельного сектору [10]. Натомість у статті С. Сімака запропоновано чітко структуровану концепцію реалізації державного управління інвестиційно-будівельним комплексом [11].

Метою статті є визначення методичних засад вивчення механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві.

Виклад основного матеріалу. Державне управління інвестиційною діяльністю в будівельній галузі має бути спрямоване на реалізацію загальнонаціональних стратегічних цілей та відповідати довгостроковим інтересам соціально-економічного розвитку країни. Україна, як і більшість держав із трансформаційною економікою, орієнтується на економічне зростання та підвищення рівня добробуту населення через активізацію інвестиційних процесів на основі реалізації моделі інвестиційного розвитку. З огляду на це, необхідним є формування сприятливого інституційного середовища на державному рівні, що забезпечуватиме стабільність, прогнозованість і ефективність інвестиційної діяльності. Одночасно з цим потребує постійного вдосконалення система нормативно-правового регулювання у сфері інвестицій у будівництві, яка виступає гарантом правової визначеності, інституційної узгодженості та інвестиційної безпеки [1, с. 52].

У результаті запровадження трансформаційних змін створюються передумови для зростання обсягів інвестиційних ресурсів, залучених у будівельну галузь, а також для підвищення ефективності їх використання. Це дає змогу не лише чітко визначати пріоритетні напрями капіталовкладень, а й забезпечувати відповідність інвестиційного процесу цілям державної політики у сфері просторового розвитку, інфраструктурної модернізації та забезпечення житлових потреб населення.

Водночас постає необхідність концептуалізації механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві як складної системи взаємопов'язаних інструментів, що мають бути скоординованими у межах єдиного стратегічного бачення. Такий підхід потребує уточнення існуючих категоріальних засад і передбачає побудову інтегральної моделі управління, яка враховує як макроекономічні чинники, так і особливості функціонування будівельного сектору. Важливим у цьому контексті є акцент на розробленні адаптивних управлінських технологій, що відповідають сучасним викликам, включаючи кліматичні зміни, цифрову трансформацію будівельної індустрії та необхідність дотримання принципів стійкого розвитку.

З огляду на зазначене, до основних механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві слід віднести законодавче забезпечення, що включає закони та підзаконні нормативні акти, систему будівельних норм

і стандартів, а також інструменти фінансового регулювання. До останніх належать: обсяги та джерела фінансування інвестиційних програм; механізми цінового регулювання; державні гарантії інвесторам; бюджетні трансферти, субсидії та дотації; страхування інвестиційних ризиків. Особливої уваги заслуговують стандартизація та сертифікація як складові забезпечення якості будівельної продукції та зниження інституційних ризиків [1, с. 50].

Таким чином, ефективність державного управління у сфері інвестиційної політики будівництва безпосередньо залежить від комплексності застосовуваних механізмів, їх здатності до адаптації у мінливому середовищі та рівня узгодженості з національними та регіональними стратегічними пріоритетами.

У сучасних умовах функціонування національної економіки державне регулювання інвестиційного попиту відіграє ключову роль у процесі становлення та розвитку інвестиційного ринку. Основними інструментами, що впливають на попит на готову будівельну продукцію, виступають фіскальні та фінансово-стимулюючі важелі, зокрема система спеціальних податків на ті категорії інвестиційних заходів, що не відносяться до пріоритетних і підлягають обмеженню, а також субвенції, спрямовані на підтримку пріоритетних напрямів будівельного виробництва та суб'єктів будівельної індустрії, які залучені до житлового будівництва [11, с. 75-76].

Поряд із зазначеним, доцільно акцентувати увагу на тому, що в умовах трансформації механізмів державного управління інвестиційною політикою у сфері будівництва особливого значення набуває комплексне вдосконалення регуляторного впливу. Зокрема, доцільно звернути увагу на зміцнення позицій адміністративних методів регулювання, підвищення ефективності функціонування бюджетно-податкової системи та кредитної політики. Особливої актуальності набуває створення ефективного конкурентного середовища на ринку підрядних робіт, що своєю чергою сприятиме оптимізації розподілу інвестиційних ресурсів та підвищенню результативності інвестиційного процесу.

Водночас на основі аналізу існуючих практик і з урахуванням актуальних викликів у сфері державного управління інвестиційною політикою у будівництві пропонуються конкретизовані напрями удосконалення механізмів управління інвестиційною діяльністю. Серед них варто

виділити: впровадження додаткової незалежної експертизи інвестиційних проектів; перегляд нормативних строків зведення об'єктів з метою їх скорочення; впровадження антивитратної моделі функціонування підрядних підприємств із застосуванням спеціалізованих економічних методик; регламентацію структури собівартості будівельно-монтажних робіт за статтями витрат; скорочення строків освоєння нових виробничих потужностей шляхом запровадження відповідних нормативів; обов'язкове проведення підрядних торгів щодо всіх об'єктів, що фінансуються з бюджетів різних рівнів, з визначенням переможця за критеріями мінімізації вартості або строків будівництва за умови дотримання нормативної вартості [11, с. 75-76].

У цьому контексті значущим є врахування специфіки житлового будівництва, в межах якого держава виконує багатофункціональну роль: від законотворця й гаранта стабільності інвестиційного середовища до безпосереднього інвестора, контролера, замовника і кредитора. Указані функції варіюються залежно від форми реалізації інвестиційної діяльності – приватної, державної, комунальної, іноземної або спільної – і передбачають гнучке регулювання взаємовідносин між учасниками інвестиційного процесу [2].

Для забезпечення ефективного регулювання інвестиційної діяльності в державі передбачається використання комплексу прямих інструментів впливу, серед яких вагоме місце займає створення централізованих державних фондів капітальних вкладень. Основне їхнє призначення полягає у спрямуванні інвестиційних ресурсів на фінансування об'єктів загальнодержавного значення, галузей державного сектору економіки, а також у підтримці економічно значущих напрямів розвитку країни. Поряд із цим, держава та уряд реалізують функції опосередкованого впливу на інвестиційний клімат, використовуючи важелі бюджетної та грошово-кредитної політики. У цьому контексті ключовими складовими системи управління інвестиційною діяльністю виступають реформа податкової системи, удосконалення фінансово-кредитних механізмів, впровадження раціональних схем розрахунків за продукцію та природні ресурси, формування ефективної системи економічних стимулів і санкцій, а також модернізація принципів ціноутворення [6, с. 126].

Зазначене дозволяє констатувати, що державне регулювання інвестиційної політики не

є однорівневим чи вузько функціональним процесом, а навпаки – являє собою комплексну систему, де взаємодіють різноманітні інститути, нормативно-правові механізми та фінансово-економічні інструменти. З метою посилення ефективності такої взаємодії доцільно сформулювати методичний підхід до аналізу механізмів державного управління, що враховує специфіку будівельної галузі, її капіталомісткий характер, залежність від довгострокового інвестування та територіальну розгалуженість інфраструктурних проектів.

У процесі розгляду державної інвестиційної політики важливо наголосити на базових принципах, які формують її нормативну й функціональну основу. До таких принципів належать взаємна відповідальність держави та інвестора, дотримання та моніторинг прав і свобод суб'єктів інвестування, децентралізація інвестиційного процесу з одночасним забезпеченням його координації на місцевому рівні. Водночас значна увага приділяється залученню іноземного капіталу для реалізації пріоритетних державних програм і проектів, орієнтованих насамперед на структурну перебудову економіки. У цьому контексті держава віддає перевагу завершенню розпочатого будівництва, технічному переоснащенню та реструктуризації підприємств, які мають вагомий вплив на зростання валового внутрішнього продукту країни. Одночасно вживаються заходи щодо вдосконалення правових норм і нормативно-правової бази, що регулює діяльність іноземних інвесторів, з метою збільшення обсягів інвестиційних надходжень [6, с. 130; 7, с. 105].

Важливо наголосити, що інвестиційна політика у будівництві повинна відповідати вимогам адаптивності та динамічності. Враховуючи інституційну складність будівельної галузі, яка поєднує виробничі, проектні, логістичні та екологічні компоненти, виникає потреба у впровадженні комплексного механізму державного управління, здатного забезпечити гнучке балансування між економічними інтересами держави, інвесторів та кінцевих споживачів будівельної продукції. В межах проведеного дослідження пропонується концептуальна модель оцінки ефективності механізмів державного управління інвестиційною політикою, яка ґрунтується на принципах результативності, адаптивності та стійкості інституційних структур у сфері будівництва.

Перш ніж перейти до аналізу конкретних ініціатив державного регулювання у будівельній

галузі, доцільно окреслити напрями, які становлять основу підвищення ефективності функціонування відповідної інституційної системи. Серед них визначальне значення мають: реконструкція та модернізація технічної бази галузі; розширення частки механізованих та автоматизованих технологічних процесів; активізація притоку вітчизняного та міжнародного інвестиційного капіталу до будівельного комплексу; впровадження новітніх технологій, що дають змогу виготовляти конкурентоздатну продукцію вітчизняного виробництва та розробляти нові види будівельних матеріалів. Важливою складовою також є зниження собівартості кінцевої продукції шляхом реструктуризації підприємств галузі, а також здійснення екологічно обґрунтованих заходів з рекультивації територій після видобутку сировини та озеленення використаних ділянок [4, с. 115-116].

Узагальнюючи зазначене, слід підкреслити, що ефективність державної інвестиційної політики у сфері будівництва значною мірою визначається спроможністю органів влади до системного формування і реалізації цілеспрямованої стратегії, що передбачає не лише нормативне регулювання, а й створення інституційного середовища, сприятливого для довгострокового інвестування. Розроблений у межах дослідження підхід дозволяє обґрунтовано оцінювати потенціал існуючих механізмів державного управління, а також формувати рекомендації щодо їх удосконалення з урахуванням поточних соціально-економічних викликів та завдань сталого розвитку галузі.

Серед концептуальних засад регулювання будівельної сфери, що отримали поширення в Україні впродовж останніх років, визначальними є: дерегуляція підприємницької діяльності, децентралізація управлінських функцій у сфері будівництва, стимулювання регіонального розвитку та зміцнення місцевих громад, перехід до проектного підходу в управлінні, а також впровадження ризик-орієнтованих моделей менеджменту у реалізації будівельних програм [8, с. 101]. Зазначені вектори модернізації управлінських практик відображають намагання держави адаптувати механізми регуляторного впливу до динамічних змін у внутрішньо-економічному середовищі та зростаючих вимог глобального ринку.

У контексті формування інвестиційної політики в будівельному секторі особливої актуальності набуває необхідність інтеграції державних

механізмів управління з інструментами дерегуляції, що має забезпечити стабільність інвестиційного середовища для вітчизняних і зовнішніх інвесторів. Такий підхід обумовлюється прагненням до створення конкурентоспроможного будівельного ринку та ефективного залучення фінансових ресурсів для реалізації пріоритетних інфраструктурних проектів. У цьому контексті істотне значення має розвиток малого і середнього бізнесу, зокрема приватних будівельних компаній та підприємств, що спеціалізуються на виготовленні будівельних матеріалів і конструкцій. Їх функціонування не лише сприяє диверсифікації джерел інвестицій, а й знижує ризики монополізації галузі.

Водночас за умов обмеженого доступу до внутрішніх фінансових ресурсів, що стримує реалізацію структурної перебудови економіки, одним із пріоритетів державної інвестиційної політики має стати залучення зовнішніх джерел фінансування, у тому числі прямих іноземних інвестицій. Ураховуючи глобальні інтеграційні процеси та зростаючу конкуренцію за інвестиційні потоки, критично важливим є створення інституційних умов, які забезпечують довіру з боку інвесторів, прозорість адміністративних процедур та передбачуваність державної політики у сфері будівництва.

Відповідно до окреслених пріоритетів, середньострокова стратегія інвестиційної політики України у сфері будівництва повинна орієнтуватися на інноваційний розвиток галузі, посилення її ролі у забезпеченні економічної безпеки держави, удосконалення механізмів функціонування ринку землі, формування сучасної інфраструктури та посилення інституційної спроможності державних органів у будівництві. Важливим напрямом державного впливу також є розвиток механізмів регулювання, узгоджених із чинними нормами ДБН, які дозволяють забезпечити захист національного будівельного ринку від недобросовісної конкуренції та сприяти формуванню ефективного інвестиційно-будівельного середовища [3, с. 260].

Основні орієнтири регулювання у сфері будівництва мають бути спрямовані на реалізацію конституційно закріплених прав громадян України на безпечне, комфортне та гідне життя шляхом забезпечення доступності якісного житла, розвитку надійної соціальної та інженерної інфраструктури. При цьому пріоритетності набуває завдання мінімізації витрат у довгостроковій перспективі, що досягається шляхом

оптимізації витрат як на етапі зведення об'єктів, так і під час їх подальшої експлуатації. Крім того, важливим вектором державного впливу є підвищення рівня людського капіталу у будівельній сфері, що прямо корелює з ефективністю функціонування галузі в умовах глобалізаційних викликів. Не менш значущими залишаються заходи, спрямовані на зростання ресурсної ефективності через впровадження стандартів енергоефективності, зниження вуглецевого сліду та дотримання екологічної безпеки [10, с. 65].

Відповідно до сучасних принципів державного управління, одним із пріоритетів є створення прозорого, ліберального й конкурентного ринку у будівельному секторі, де забезпечено рівні умови діяльності для всіх учасників. Такий підхід передбачає не лише формування сприятливого бізнес-середовища, а й запровадження ефективних інституційних механізмів, які не допускають монополізації ринку, одночасно сприяючи зростанню національного виробника, зокрема представників малого та середнього бізнесу, без порушення прав і можливостей для іноземних інвесторів. Реалізація зазначених завдань неможлива без уніфікованого нормативного забезпечення, яке формує безпечні та передбачувані правила ринку, адаптовані до актуальних національних потреб та світових стандартів.

У цьому контексті постає необхідність в удосконаленні методичних засад аналізу механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві. Зокрема, пропонується розглядати такі механізми не як ізольовані інструменти впливу, а як системну взаємодію регуляторних важелів, що поєднують інституційні, фінансові, організаційні та аналітичні компоненти. Такий підхід дає змогу забезпечити комплексність аналізу процесів регулювання і формування інвестиційного клімату в будівельній сфері, а також розкрити взаємозв'язок між якістю державного управління, динамікою інвестиційної активності та структурною модернізацією галузі.

Поряд із цим, доцільним видається посилення державного контролю за дотриманням установлених регуляторних вимог і стандартів, що особливо актуально в умовах інтеграційних процесів і поступової гармонізації українського законодавства зі стандартами ЄС. З огляду на це, виникає потреба у впровадженні новітніх цифрових технологій управління, включаючи системи моніторингу, електронного докумен-

тообігу та аналітики даних, що сприятиме підвищенню прозорості регуляторних процедур і зменшенню корупційних ризиків.

Ефективність державного управління будівельною галуззю, таким чином, значною мірою зумовлюється рівнем інтеграції адміністративних, організаційних, економічних, соціальних, нормативно-правових та інформаційно-аналітичних засобів регулювання, які формують єдину систему управлінських впливів на розвиток галузі. Впровадження зазначеного підходу дозволяє підвищити адаптивність державної політики до змінного зовнішнього середовища та сформувати передумови для сталого інституційного зростання будівельного сектору [5].

В умовах формування соціально орієнтованої ринкової економіки ключовим завданням державної політики у сфері інвестиційно-будівельного комплексу має стати створення об'єк-

тивних передумов для ефективного функціонування як окремих суб'єктів господарювання, так і інтегрованих структур у цілому. Вказані умови повинні бути орієнтовані на забезпечення сталого попиту на будівельну продукцію, насамперед у соціальному секторі, а також на формування оптимального співвідношення між елементами ринкової економіки та державного регулювання [9, с. 1099-1100].

З огляду на викладене, виникає потреба у системному аналізі методичних засад вивчення механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві, що дозволить не лише виявити ключові проблеми, але й сформулювати обґрунтовані пропозиції щодо їх вирішення. У зв'язку з цим доцільним є узагальнення основних методичних підходів, кожен з яких відображає окремий аспект дослідження відповідних механізмів (таблиця 1).

Таблиця 1

Методичні підходи до аналізу механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві

Підхід	Змістовна характеристика	Очікувані результати аналізу
Інституційно-функціональний	Оцінка взаємодії державних інститутів у реалізації інвестиційної політики; аналіз ролі держави як інвестора, регулятора, гаранта стабільності, замовника та кредитора.	Виявлення функціональних розривів та потенціалу інституційного вдосконалення.
Нормативно-правовий	Аналіз законодавчої бази, підзаконних актів, будівельних норм і стандартів, що регламентують інвестиційну діяльність у будівництві.	Оцінка правової визначеності, узгодженості та інвестиційної безпеки.
Економіко-фінансовий	Вивчення фінансових механізмів: бюджетне фінансування, податкова політика, субсидії, кредитування, страхування ризиків, централізовані фонди капіталовкладень.	Встановлення ефективності використання ресурсів і фінансових важелів стимулювання інвестицій.
Стратегічно-програмний	Аналіз відповідності інвестиційної політики загальнонаціональним цілям, довгостроковим програмам розвитку, регіональним стратегіям, моделі просторового розвитку.	Визначення пріоритетних напрямів капіталовкладень та їх відповідність стратегічним завданням.
Адаптивно-технологічний	Дослідження здатності механізмів управління адаптуватися до змін (цифровізація, екологізація, кліматичні виклики, ризик-менеджмент).	Підвищення гнучкості та інноваційного потенціалу управлінських рішень.
Процедурно-організаційний	Аналіз процедур реалізації інвестиційних проєктів (експертиза, торги, нормативні строки будівництва, структура собівартості, витратні моделі).	Оптимізація адміністративних процедур, скорочення строків реалізації проєктів, підвищення прозорості.
Територіально-орієнтований	Урахування регіональної специфіки, рівня децентралізації, ролі громад, локальних потреб у житлі та інфраструктурі.	Забезпечення адресності політики та регіональної збалансованості інвестицій.
Інтеграційно-інституційний	Вивчення взаємодії державних, приватних та іноземних інвесторів, роль державно-приватного партнерства, узгодження на всіх рівнях управління.	Посилення міжсекторальної та міжвідомчої координації, залучення інвестицій.
Оцінювально-результативний	Застосування системи критеріїв оцінки ефективності державних механізмів (результативність, сталість, відповідність цілям, адаптивність).	Обґрунтування потреби вдосконалення або трансформації існуючих механізмів.
Глобально-конкурентний	Аналіз здатності інвестиційного середовища в будівництві відповідати умовам міжнародної конкуренції, привабливості для іноземних інвесторів.	Визначення рівня конкурентоспроможності галузі, формування інституційних умов довіри.

Джерело: складено автором на основі [1-11].

Варто підкреслити, що запропоновані підходи до методичного аналізу механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві базуються на необхідності поєднання економічної доцільності, правової визначеності та функціональної гнучкості. Їхня комплексна реалізація передбачає врахування не лише економічної доцільності та правової визначеності, а й здатності управлінських механізмів ефективно адаптуватися до динамічних змін середовища. У цьому контексті одним із ключових результатів проведеного дослідження виступає формування авторського бачення вдосконалення методичних засад вивчення зазначених механізмів. Це бачення ґрунтується на необхідності гармонізації адміністративних, фінансово-економічних, інституційних та оцінювально-аналітичних інструментів державної політики у будівельній сфері. Застосування такого підходу дозволяє виявити структурні дисбаланси та обґрунтувати рекомендації щодо оптимізації механізмів державного управління відповідно до стратегічних завдань соціально-економічного розвитку, цифровізації та міжнародної конкурентоспроможності галузі.

Висновки. Узагальнюючи результати дослідження, слід констатувати, що ефективно державне управління інвестиційною політикою у будівництві потребує формування цілісного методичного підходу до аналізу його механізмів, який враховує як галузеву специфіку будівельного комплексу, так і стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку держави. Реалізація цього підходу передбачає концептуалізацію механізмів управління як взаємопов'язаної системи інституційних, правових та фінансово-економічних інструментів, здатних адаптуватися до динамічних умов внутрішнього та зовнішнього середовища. Визначення ключових напрямів вдосконалення, зокрема у сфері правового регулювання, інституційного зміцнення, бюджетно-фінансової та кредитної політики, дозволяє забезпечити баланс інтересів держави, інвесторів і споживачів. Особливого значення набуває інтеграція механізмів дерегуляції з інструментами державного впливу, що спрямовані на стимулювання інвестиційної активності, модернізацію будівельної індустрії та розвиток конкурентного середовища. У цьому контексті запропонована в межах дослідження концептуальна модель оцінки ефективності управлінських механізмів становить основу для подальшого удосконалення інвестиційної політики в будівельному

секторі відповідно до принципів сталого розвитку, інноваційності та інституційної узгодженості.

Список використаної літератури:

1. Непомнящий О. М., Шостак С. М. Сутність та зміст механізмів державного управління інвестиційною політикою у будівництві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 5. С. 49-52.
2. Прохорова В., Мурашнікова С. Державне регулювання інвестиційної діяльності житлового будівництва: ризик-превентивний підхід. *Адаптивне управління: теорія і практика*. Серія «Економіка». 2021. Випуск 10(20). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/386/336>
3. Мурашко М., Сотніков Д. Особливості реалізації інвестиційних процесів будівельного сектору економіки в сучасних умовах. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2018. № 4(16). С. 254-261.
4. Нахкур Т. Ф. Ефективність політики державного регулювання інвестицій у будівництво в Україні. *Менеджер*. 2018. № 1. С. 112-116.
5. Прав Ю. Г. Визначення сутності державного регулювання галузі будівництва: теорія та практика. *Державне будівництво*. 2019. № 1. URL: <https://scholar.archive.org/work/2cln3lpn7bgfrhng36sb4rlzi/access/wayback/https://db.kh.ua/index.php/db/article/download/33/31>
6. Інноваційні основи відновлення та розвитку країн після збройних конфліктів: інноваційний вимір: колективна монографія / за ред. д.е.н. Омеляненка В. А. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань. Суми, 2022. 280 с.
7. Смесова В. Л., Федорова Н. Є., Побива В. О. Інновації як основа соціально-економічного розвитку країн світу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. № 31. С. 104-111.
8. Марушева О., Прав Ю., Барзилович Д. Сучасні концептуальні підходи до державного регулювання соціально-економічних відносин у будівництві. *Публічне урядування*. 2019. № 1(16). С. 95-109.
9. Шведун В. О., Грень Л. М. Державна інноваційна політика вдосконалення інвестиційно-будівельного комплексу України. *Public Administration and Regional Development*. 2020. № 10. С. 1092-1105.
10. Пинда Ю. В. Державне регулювання та підтримка розвитку підприємств будівельного сектору в Україні. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. 2020. № 26. С. 54-66.
11. Сімак С. В. Стратегія реалізації концепції державного управління інвестиційно-будівельним комплексом. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Том 31 (70) № 6. С. 73-78.

Khomenko D.I. Methodological framework for studying the mechanisms of state governance of investment policy in construction

The article reveals the methodological framework for studying the mechanisms of state governance of investment policy in the construction sector, taking into account institutional, regulatory, and economic factors. It is established that effective management of investment activity in the construction industry requires the alignment of strategic objectives of state policy with institutional influence mechanisms. It is found that the state plays a multifunctional role in the implementation of investment policy in construction, acting as a legislator, investor, controller, creditor, and customer. The importance of forming a favorable investment environment based on stability, predictability, and legal certainty is emphasized. The development of the construction sector is shown to require a comprehensive renewal of state regulatory tools, considering adaptive management technologies. It is noted that the effectiveness of investment policy in construction largely depends on the integration of financial, legal, and administrative mechanisms that ensure the implementation of priority development directions. The key instruments of state influence are identified as budget transfers, guarantees, price regulation mechanisms, as well as standardization and certification of construction products. The relevance of conceptualizing governance mechanisms as a unified and holistic system comprising institutional, resource, and regulatory components is highlighted. It is specified that building an integrated investment management model must take into account macroeconomic conditions, spatial characteristics, and the strategic priorities of the state. The advisability of introducing specialized economic methods to reduce construction costs, accelerate the implementation of investment projects, and enhance the efficiency of resource use is outlined. The need to improve approaches to evaluating the effectiveness of governance mechanisms from the perspectives of performance, sustainability, and adaptability of the institutional system is argued. Attention is drawn to the importance of developing small and medium-sized businesses in the construction industry as a factor in diversifying investment sources and reducing monopolization. It is confirmed that the strategy of state investment policy in construction should focus on innovative development, infrastructure modernization, and attracting foreign capital. In conclusion, the methodological approach to analyzing the mechanisms of state governance of investment policy in construction should ensure effective balancing of the interests of the state, investors, and consumers, contribute to sustainable development, and strengthen the country's economic security.

Key words: public administration, investment policy, construction, governance mechanisms, methodological approach.